

TORONTÁL

Ára 1 Din	Szerkesztőség és kiadóhivatal: Vel Becskerek, Obilittyeva (Zápolya) u. 1	POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP	Az előfizetés ára:		Ára 1 Din
	Telefonszámok: Szerkesztőség 281 Kiadóhivatal 21 Sürgőnycim: Torontál, Veliki Becskerek		Felelős szerkesztő: Dr. MARA JENŐ	Egész évre . 300 D Negyedévre . 75 D Fél-vre . 150 D Havonta . . . 25 D	

Megalakult az új kormány.

Pasity választási koalíciót akart Davidovityvisl. — A demokraták nem vállalják a felelősséget. — Az új kormány névsora.

— A „Torontál” beogradi munkatársának telefonjelentése. —

Beograd, nov. 6.

Az elmúlt éjjel lefolyt udvari kihallgatások után, amelyen a király Trifkovity utján megbízást adott Pasity Nikolának egy választási kormány megalakítására, ma rendkívül nagy idegességgel várták az összes politikai körök az új kabinet megalakulását.

Az eddigi bizonytalan helyzet, amely még ma reggel is nagyon zavarosnak mutatkozott, tisztázódott azzal a pozitív hírrrel, hogy a király megbízást adott Pasitynak. Az érdeklődés a további fejlemények iránt igen nagy.

A délelőtti folyamán a blokk vezetői a miniszterelnökségen konferenciát tartottak, amelyen részt vett dr. Maecsek is, aki ma reggel érkezett meg Zágrebből.

A szélesebb blokk ezen a konferencián fontos határozatokat hozott a blokk további politikai magatartására nézve. A konferencia után

Pasity koalícióba szólítja Davidovityot.

Délelőtti 11 órakor Pasity levelet intézett Davidovity Ljubához, amelyben felszólította, hogy lépjen be a koalíciós választási kormányba. A levél szövege a következő:

„Davidovity Ljuba urnak, a demokrata-párt elnökének
Beograd.

Van szerencsém értesíteni, hogy öfelsége a király megbízott egy választási kormány megalakításával. Arra kérem, hogy válaszoljon, vajjon klubja hajlandó-e belépni a választási kormányba, miután a demokrata-klub ugyanolyan alkotmányos állásponton áll, mint a radikális-párt.

Válaszát délutánra várom.

Beograd, 1924 november 6.

Tisztelettel
Pasity Nikola”.

Ezen levél átvétele után Davidovity a szkupstinába ment, ahol a demokrata-klub még a délelőtti folyamán összeült.

A demokrata-klub ülése.

Az ülés meglehetősen viharos volt, mert a felszólalók egyértelműen úgy magyarázták Pasity levélét, hogy ez tisztára politikai manőver, amellyel meg akarja bontani a párt egységét.

Maecsek dr. fogadta a „Torontál” tudósítóját, akinek a jelenlegi helyzetről ezt mondotta:

„A helyzet ránk nézve jó. Előre látható volt, hogy csak két megoldás lehetséges: vagy a Davidovity-féle munkakormány, vagy a választás. A többi hín és hiábavaló próbálkozás volt.”

A délelőtti kihallgatások.

Délelőtti fél tíz órakor Jovanovity Ljuba házelnök a királynál volt kihallgatáson. Az audiencia után Jovanovity Pasityhoz ment, akit informált a helyzetről. Ugyanazon időben fogadta a király Trifkovity Márkót.

A király ezen a kihallgatáson állítólag azt kívánta volna, hogy az új kormány a rokkanttörvényt hozza meg. Trifkovity kijelentette azonban, hogy ez a szkupstina mai összetétele mellett lehetetlen. De, hogy a rokkantakon segítsenek, a rendkívüli hitelek terhére segítséget fognak nyújtani.

A demokrata-klub délután is folytatotta ülését és körülbelül öt óra tájban befejezve, az alábbi egyhangúlag elfogadott levelet intézte a radikális-párthoz, amelyet Trifkovity Márkónak kézbesítettek:

„Pasity Nikola urnak, a radikális-párt elnökének
Beograd.

A demokrata-klub elhatározta, hogy nem fogadhatja el ajánlatát, amelyet hozzám intézett levelében tett.

Ugy találjuk, hogy a mi, az alkotmányra vonatkozó nézetünk nem azonos az Önökével. Miután a mi pártunk azon az állásponton van, hogy az alkotmányos parlamentarizmus, amelyet az alkotmány a jogrend alapelveinek proklamált, tiszteletben tartandó, míg maga a módszer, amelyen Ön gondolja megalakítani a kormányt, a parlamenti többség ellen, azt bizonyítja, hogy az Ön pártja nem áll ugyanazon az állásponton.

A mi klubunk ez oknál fogva nem kíván semmiféle formában részt venni a felelősségből azon politikáért, amelynek kifejezője volna az Ön kabinetje, sem pedig az ezen politikai változásokból keletkező következményekért.

Azonkívül a klub egyébként is ellene van egy választási kormány megalakításának a jelen pillanatban, mert a szkupstina munkaképes. Napirenden vannak pedig igen nagy kérdések, amelyek sürgősségét az összes pártok elismerték és amelyeket a választások előtt kellett volna elvégezni.

Beograd, 1924 november 6.

Davidovity Ljuba”.

Ezt a levelet Trifkovity elvitte Pasityhoz, közben pedig a levél tartalmáról értesítette Jovanovity Ljubát.

Az új kormány névsora.

Az utolsó közlés meghiusulása után a klubok tanácskozásba mentek. Este hét óra negyvenöt perckor Trifkovity Márkó az udvarba hajtattott az új kormány listájával, amelyet a király azonnal aláírt. Nyolc óra után néhány perccel közölték a sajtóval az új kormány következő névsorát:

Miniszterelnök: Pasity Nikola.
Állandó helyettese, tárca nélküli miniszter: Trifkovity Márkó.

Belsőügy: Makszimovity Bózsó.
Külsőügy: Nimesity Momesiló dr.
Pénzügy: Sztoiadinovity Milán dr.

Postaügy: Vukicsivity Velja.
Közügy: Pricsivity Szvetozár. (függ. dem.)

Hadügy: Trifunovity Dusán tábornok.

Igazságügy: Lukinity Edo (függ. dem.)

Szociálpolitika: Miletity Szlávkó (helyettesít.)

Egészségügy: Miletity Szlávkó.

Agrárreform: Miletity Krszta (helyettesít.)

Földművelés: Miletity Krszta.

Kereskedelem: Krizogono Priziszláv (függ. dem.)

Törvényegységesítő: Gyucivity Márkó.

Vajlásügy: Trifunovity Misa.

Erdő- és bányaügy: Zserjáv Milán dr. (függ. dem.)

Építészeti: Uzunovity Nikola.

Közlekedés: Sztanity Andrea.

A két ideiglenes tárcaát fenntartották az esetleges disszidens demokratáknak (Timotievity) vagy ha ezek nem vállalnák, úgy Srkity és Jovanovity Vaszával töltik be.

Eckhardt interpellál a magyar kisebbségek védelméért.

Budapest, nov. 6.

Eckhardt Tibor ma felszólalt a parlamentben a magyar kisebbségek védelméért. Interpellációjában részletesen ismerteti a magyarság helyzetét az utódállamokban, különösen Erdélyben. Beszédében azt követeli, hogy a magyar kisebbségek ügyét a hágai döntőbíróshoz kell utalni és ott sürgősen, véglegesen megoldani.

A népszövetség a magyar kisebbségi ronszokat érdemlegesen sohasem tárgyalja. Beszédében ezután hevesen kikel Kolban Erik, a Népszövetség megbízottja ellen, aki a kisebbségi kérdést tanulmányozva járt Erdélyben és a magyarokkal egyáltalán nem érintkezett.

Kolban azután Genfben azt jelentette a Népszövetségnek, hogy a magyarságnak Erdélyben rózsás élete van. A népszövetségi delegáltak ez az eljárása felháborító és cinikus.

Beszéde végén kijelenti, hogy meggyőződése szerint a Népszövetség önző hatalmi szervezet, amely tartós rabságban akarja tartani a legyőzött népeket. Sürgetni kell a revíziót, nem szabad gyáva külpolitikát folytatni.

Kolban Erik norvég professzor Eckhardt interpellációjára a Magyar Hirlapnak kijelentette, hogy nagyon szívesen nyilatkozna az ügyről. A Népszövetség titkárságának tagját azonban szabály köti, hogy a sajtóban csak a népszövetségi főtitkár engedélyével tehetnek közléseket.

Megalakult a szellemi munkások nemzetközi szövetsége.

Páris, nov. 6.

A szellemi munkások nemzetközi szövetsége ma megalakult. A vezetőség tagjai Driesch német, Horal francia, Muray angol, Enriques olasz és Reinhold svájci tanárok.

A szövetség disztribúcióján Painlevé beszédet mondott, amelyen azt hangsúlyozta, hogy a szellemi munkások feladata a népek között lévő mesterséges sorompók lerombolása, a bizalmatlanság megszüntetése és a pacifikálás egyengetése.

Wolf német delegátus beszédében rámutatott Németországra, Olaszországra és Franciaországra történelmi és kulturális kapcsolataira.

Az amerikai elektorválasztás.

A Reuter távirati ügynökség jelentése szerint az elektorválasztás nem hivatalos eredménye a következő: Coolidge 399, Dawis 139, La Follet 13.

HIREK

— november 7.

Halálozás. Özv. Liptay Istvánné, született Helbold Vilma, hosszú szenvedés után, életének hetvennegyedik évében, esütörtök délután egyenved kettőkor meghalt. Temetése szombaton délután fél négy órakor megy végbe az Aleksandrova (Fő) utcai gyászházból. Az elhunytban Liptay Dezső kereskedő az édesanyját gyászolja, halálát az önkívűl kiterjedt rokonság fájlalja.

Belügyminiszeri inspektorok Vranjevón. Vlaskalin Milorad és Iszaflovity Jovan belügyminiszeri inspektorok holnap Beogradból Vranjevóra utaznak, ahol valószínűleg egy napot fognak időzni.

A kereskedelmi alkalmazottak vasárnap délelőtt tíz órakor a Club-kávéházban rendkívüli közgyűlést tartanak, amelyen a legutóbb kiadott záróra és vasárnapi munkaszünetrendeletet magyarázzák a tagoknak. Az egyesület vezetősége felkéri tagjait, hogy a gyűlésen minél nagyobb számban jelenjenek meg.

Tűz Vrsacon. Gavrilov Pera vrsaci földmives félszere kigyulladt és leégett. A felszerben nagymennyiségű széna volt, mintegy tizenkétezer dinár értékben. A tüzet a tűzoltóság rövid munka árán lokalizálta.

Augusztus havi kivándorlás. Az augusztus hónapban Amerikába vándorlók száma kisebb mint az előző hónapban. Augusztus hónapban a kivándorlási ügyosztály hozták érkezett leírata szerint az SHS királyság területéről 682-en vándoroltak ki, ezek között 478 férfi és 204 a nő. A Vajdaságból 266, Dalmáciából 221, Horvát és Szlavonországból 115, Szlovéniából 29, Szerbiából 26, Montenegróból 15 és Bosznia és Hercegovinából 10 ember menekült Amerikába. Ezek közül 34 szakmunkás, 98 segédmunkás, 392 földmunkás, 5 szabad foglalkozású, a többi 153 pedig foglalkozás nélküli asszony és gyerek. Római katolikus 504, görögkeleti 95, protestáns 78, zsidó 3 és mohamedán vallású 2. Nemzetiség szerint a kivándorlók száma így oszlik meg: Szerb-horvát-szlovén nemzetiségű 412, a kivándorlók 61 százaléka, 180 német, 26 százaléka a kivándorlási számnak, míg magyar nemzetiségű augusztusban mindössze 75 vándorolt Amerikába, ami a kvóta 11 százalékát teszi ki. A kivándorlási láz tehát örvendetes esőkkenést mutatott augusztus hónapban.

Elszöktették a szép Ankát. Szremac Mika botosi földmives már régebbi idő óta szerelmes volt egy jó módú parasztagazda egyetlen leányába, a tizenhét éves K. Ankába. Hosszu udvarlás után közölte a szíve választottjával, hogy meg akarja kérni a kezét. Röviddel ezután csakugyan beváltotta szavát, az apja azonban hallani sem akart a házasságról. A bus szerelmes efelletti haragjában a leány beleegyezése nélkül másképp akarta megoldani ezt a problémát. Elhatározta, hogy megszökteti az Ankát. Összebeszélt öccsével, Szremac Jócával és egy Prodanov Zsárkó nevű ismerőssel és együttesen megjelentek a

Külön osztályban tanulnak Beeskereken a beteges elemi iskolai tanulók.

Egy évre szabadságot kapnak a beteg iskolaköteles gyermekeket.

— A „Torontai” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 7.

Erdekes felterjesztést intézett a beeskereki tüdőbeteg dispensair az egészségügyi minisztérium utján a közoktatásügyi minisztériumhoz, amelyben engedélyt kért, hogy a beteges, gyenge testalkatú és betegségre hajlamos elemi iskolai tanulókat az egészségsektől külön választhassa, egyúttal pedig, hogy a megrongált egészségű gyermekeket egy évre szabadságot kapják. A folyamodványra nemrégiben érkezett meg a válasz, mely kedvező döntést tartalmazott. Az elvi jelentőségű határozat egészen új alapokra fektetett modern tanítási rendszernek nyit a gyakorlati érvényesüléséhez lehetőséget, amennyiben a makkegészséges és így szellemileg is teljesen ép tanulókból alkotott osztállyal gyorsabban haladhatnak a tanerők, míg a gyengébb képességű beteges gyermekeknek más irányokat kell követniük, lassabban végezhetnek az előirt tananyaggal, melynek keretén belül is a fősúlyt a higiénikus oktatásra kell fordítaniok. A beteges tanulók állandóan hátramaradnak a tanulásban, figyelmüket nem tudják az előadott tárgyra összpontosítani, s így önkéntelenül is hátráltatják a tanítást, míg ha a teljesen egészséges tanulók külön osztályban tanulnak, zavartalanul folytathatják munkájukat, a gyengébb képességű gyermekek pedig nem szorulnak hátréba, hanem egészségügyi állapotuk figyelembe vétele mellett részesülnek megfelelő mértékű oktatásban.

A miniszeri határozat alapján

leányos ház környékén, egy alkalmas pillanatban pedig megragadták a szülei háza előtt tartózkodó, mit sem sejtő leányt és a közelben álló kocsihoz vitték, ahol aztán elváltatták. A leányszöktető a szomszédos Dobrica községbe vitték drága zsákmányukat, ahol Sztankov Misa házában rejtették el. Időközben azonban az apa feljelentésére megindult a nyomozás, a csendőrség megtudta Anka tartózkodási helyét és kiszabadította kellemetlen rabeségéből. A leány ily módon visszakérült a szüleihez, az „uszkoosztató” legények ellen pedig megindult az eljárás.

A Jókai centenárium. Budapestről jelentik, hogy a február tizennyolcadik Jókai centenárium megünneplésének előkészítése megkezdődött. A rendező-bizottság élén Rákosi Jenő áll.

A debreceni gyermekgyógyászati klinika felavatása. Debrecenből jelentik, hogy az egyetem gyermekgyógyászati klinikáját ma avatják föl ünnepélyesen. A felavató ünnepségen Horthy is résztvesz.

Szobrot akarnak állítani Tömörkénynek. Szegedről jelentik, hogy a magyar paraszttípus egyik legkiválóbb irodalmi ismerőjének, Tömörkény István irónak a szegedi írók és művészek szobrot akarnak emelni. Az előmunkálatok megindultak.

a beeskereki tüdőbeteg dispensair a napokban vizsgálta meg dr. Iszakovity Vojislav orvos vezetése mellett az Opora negyedben működő szerb, a Generala Jankovitya (Juranic) utcában és a Mileityeva (Temesvári) utcában lévő magyar elemi iskola növendékeit. A betegnek talált tanulókról jegyzéket vett fel és azt átadta az illetékes tanügyi hatóságnak azzal a kérelemmel, hogy az említetteket egy évre mentse fel az iskolalátogatás kötelezettsége alól. A beteges, illetve betegségre nagyon is hajlamos gyermekekről ugyancsak listát fektetett fel és javasolta a tanfelügyelőségnek, hogy ezeket külön osztályba sorozzák be.

Az előterjesztésnek megfelelően a három iskolában már külön osztályok működnek, amelyekben a beteges tanulók részesülnek oktatásban.

Gyakorlati példa is illusztrálja már, hogy például a szabadságolási rendszernek mily messzemenő jótékony hatása van. Az elmúlt évben kísérletképpen bevezették volt már és ennek alapján harminc tanulóknak engedték el egy évre az iskolalátogatást egyetlen egy iskolában, az idén ugyanebben az intézetben csak három növendéknél mutatkozott erre szükség, a tanuláshoz visszatérő gyermekek pedig kivétel nélkül felfrissültek, egészségesek voltak.

A tanulók csoportosítását és külön osztályba való sorozását rövidesen a többi beeskereki elemi iskolában is megkezdik.

Mac Donald meg írja memoirjait. Londonból jelentik, hogy Mac Donald egy amerikai kiadó cég ajánlatára legközelebb megkezdí memoirjainak megírását.

Elcsúszott egy tengeralattjáró. Londonból jelentik, hogy Portlandnél egy tengeralattjáró gyakorlatozás közben elcsúszott. A hajó személyzetét nem sikerült megmeneteni.

Hányat üt a toronyóra egy évben? Valaki, akinek ráérő ideje volt, kiszámította, hogy a toronyóra mennyit üt egy esztendőben és mennyi időre volna szüksége az óraszerkezetnek, ha egyévi ütéseit egyfolytában végeznék. A számítás szerint a toronyóra óránként üt tizet, amivel a negyedórákat jelzi, vagyis negyedkor egyet, félkor kettőt, háromnegyedkor hármat és minden óra előtt a négy negyed jelzésére négyet. Ez naponként 240 ütés. Ehhez számítandó még az egész órák ütései, ami összesen 156 ütés, vagyis a naponkénti összes ütések száma 396, egy évben pedig 365-ször ennyi, vagyis 144.540. Mivel minden ütés körülbelül két másodpercig tart, a toronyóra egyévi ütéseinek 289.080 másodperce, vagyis 80 óra és 18 percre, végeredményben ha egyfolytában ütné le egyévi összes ütéseit a szerkezet, 3 napra, 8 óra és 18 percre volna szüksége.

* Nikkelezni, galvanizálni Krausz-nál, Veliki Beeskerek. Telefon 329.

Amerika jutalmaz. Newyorkból jelentik, hogy Wyoming államnak elhunyt Ross nevű kormányzója. A lakosság utódjául az özvegyét választotta meg.

Kifosztottak egy lakást. Hett Mihály vrsaci gazdálkodó Lenau-utcai lakásába, miközben a földjén dolgozgatott, ismeretlen tettesek kifosztották, ismeretlen tettesek betörték és a szó szoros értelmében kifosztották. Nagymennyiségű ruhaneműt és egyéb holmit vittek el. A nyomozás megindult.

Megtalálták az évek óta eltűnt Frenchen sarkkutatót. Londonból írják: A minap kis dán vitorlás érkezett Aberdeen kikötőjébe, fedélzetén Frenchen Péterrel, a neves sarkkutatóval. Frenchennek már sok éve nyoma veszt és mindenki halottnak gondolta. A kis dán hajó is csak különös véletlen folytán akadt rá a sok évi nélkülözéstől csaknem esonttá és lórré aszott kutatóra. Grönland felé tartott a hajó vadász-kellékekből álló rakományával, de az arctikus óceánon oly hatalmas vihar támadt, hogy a kapitány nem mert megkockáztatni gyöngye hajójával a továbbutazást, kénytelen volt irányt változtatni, egy kis szigeten kikötni, ahová sohasem ér el hajó. Itt találták meg aztán skorbuttól legyöngyülve, lefagyott lábakkal a szerencsétlen kutatót, aki már évek hosszú sora óta az emberiség fölötteljesen elzárva tengette életét a szigeten, tengeri hallal és fókával táplálkozva.

Fantasztikus hírek Ottó cseh királyságáról. Prágából jelentik: A Staatswehr, az osztrák legitimisták lapja, legutóbbi számának első oldalán „Ottó császár megkoronázása Csehország királyává” címmel fantasztikus cikket közöl. Eszerint Benes ez év szeptemberében „inkognitóban Lequétóba utazott, tanácskoztott Zitával és kijelentette, hogy a csehszlovákiai „kormányhü elemek” Ottó császárt szeretnék az állam élén látni és Prágában a Vencel koronával megkoronázní. Ausztria, Magyarország és Csehszlovákia azután jelenlegi államhatárait fenntartva, dunai, gazdasági és politikai konföderációt alkotnának” (?)

A burgonyamérgezés. Gyakran előfordult, hogy a burgonyával való táplálkozás után mérgezőszerű megbetegedések léptek föl. Az okot erre egy cukorszerű vegyi anyag, a solanin szolgáltatja, amely az ehető burgonyában is előfordul, még pedig von Morgenstern megállapításai szerint 0-035—0-19 ezreléknyi mennyiségben. Ebben a mértékben való megjelenése a solaninnak azonban még nem jár mérgezőségi tünetekkel, ellenben ha nagyobb mennyiségben képződik a burgonyában, akkor azután veszélyessé válik a fogyasztóra. A berlini állami élelmiszervizsgáló-intézet tagja: Griebel, behatóan foglalkozott most a krumpli solanintartalmának vizsgálatával. Vizsgálatai során bebizonyította a fény befolyását a burgonyamérgezés képződésére. Erős megvilágításra, vagy hosszantartó fénybehatásra a solanintartalom megkettőződését észlelte. Ennek a tudományos megállapításnak a jelentőségét a krumpli szedésénél, szállításánál és elraktározásánál ajánlatos volna tekintetbe venni s a fénynek a burgonyamérgezés növelő hatásáról semmiképpen sem szabad megfeledkezni.

Javulóban van Pető dapestről jelentik, hogy Színház nagybeteg Pethes Imrénének a landó javulás állott a veszélyen túl van. Javulóban van Gyenes a

* **A legbiztosabb övtegségek ellen Rohit** Kaphat csak egész 1925 üveg, a Rohitschlerakatánál, Srpsko T. D.-nál Veliki Beeskerek.

* **Dr. Jagoda Gyula** Iését néhai Steiner ben. Szvetoszaszka megkezdte. Rendel 9-Telefonszám 183.

* **Külföldre költözk** gainak szállítását, sét a legjutányosabb de Brousse & Cie szállítást, Veliki Beeskere Petra trg. 4.

* **Speciál irógép** Hirsch Aladár — vizgungyarszki-sörgyár zomben. Irógép jó sát elvállalja. Telefon

Gyengén síke első új heti

Kevés forgalom a pia zletekben

— A „Torontai” tudós

Beeske

A kereskedelemügyi rendelete folytán vasárteket zárva kell tartani, azonban a kereskedők sok érdekre való tekintettel, ha erre a napra esik, hogy azt a hét vasárnapjára helyezték.

Beeskereken, élve a belügyminisztériummal, egy határozatot érdekeltek kereskedők, hogy a jövőben kedden, törtökön és szombaton hetipiacot, illetve javasrosi tanácsnak, hogy az említett három napra át. A város vezetője azonban foglalkozott a kereskedők indítványával fogadta.

Tegnap volt az első nap. Mivel a város határára nem ment át a köztudat, hetősen gyengén sikerült kevés számban érkeztek. Fő-utca forgalma koránt sem volt a keddi és pénteki megszokott forgalomhoz, tenger helyett alig néhány szekér zörgött végig a fő-utca felé. A baromfi-piacon, az Obil-polya utcában rendes körülmények között végig állnak az állatok, míg most csak az utca felé ácsorgott néhány eladó. Kép tárult a szemlélő előtt a sanova (Váraljai) utcában az árusító asztalok nagy számban foglalták le a környéket.

A kereskedők és iparosok optimizmussal néznek a közeljövőre, a piaci nap elé és reménykednek, hogy a vidék hamarosan fogja szokni az új rendszert, a vasárnapot is. Az első héti tapasztalat ugyan alig bonyolítottak, üzletet, mint más hétköznapok, azonban — kijelentés — az is a magyarázata,

Javulóban van Pethes Imre. Budapestról jelentik, hogy a Nemzeti Színház nagybeteg művészeinek, Pethes Imrének állapotában állandó javulás állott be, úgy hogy a veszélyen túl van. Ugyancsak javulóban van Gyenes állapota is.

* **A legbiztosabb óvszer tifuszbetegségek ellen Rohitschi ásványviz.** Kapható csak egész láca vételnél, á 25 üveg, a Rohitschi-víz bánáti főlerakatánál, Srpsko Trgovaesko D. D.-nál Veliki Beeskereken.

* **Dr. Jagoda Gyula orvos, rendelését néhai Steiner dr. rendelőjében.** Szvetosavszka u. 14. szám a. megkezdte. Rendel 9—11-ig, 2—4-ig. Telefonszám 183.

* **Külföldre költözőknek ingóságainak szállítását, vámmentesítését a legjutányosabban eszközöli M. de Brousse & Cie szállítványozási vállalat.** Veliki Beeskerek, Kralja Petra trg. 4.

* **Speciál írógépjavitó műhely: Hirsch Aladár — vigyázat! — a Dugyverszki-sörgyár főbejáratával szemben.** Írógépek jókarban tartását elvállalja. Telefon 86.

Gyengén sikerült az első új hetipiac.

Kevés forgalom a piacokon és az üzletekben.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 7.

A kereskedelemügyi minisztérium rendelete folytán vasárnap az üzleteket zárva kell tartani, a határozat azonban a kereskedők és iparosok érdekeire való tekintettel megengedi, ha erre a napra hetipiac esik, hogy azt a hét valamelyik másik napjára helyezték át.

Beeskereken, élve a kereskedelemügyi minisztérium engedélyével, úgy határoztak a közvetlenül érdekelt kereskedők és iparosok, hogy a jövőben kedden, illetve csütörtökön és szombaton tartanak hetipiacot, illetve javasolják a városi tanácsnak, hogy a hetipiacot az említett három napra helyezze át. A város vezetője az elmúlt héten foglalkozott a kereskedők és iparosok indítványával és azt el is fogadta.

Tegnap volt az első új hetipiaci nap. Mivel a város határozata még nem ment át a köztudatba, meglehetősen gyengén sikerült. Vidékről kevés számban érkeztek eladók és a Fő-utca forgalma korántsem hasonlított a keddi és pénteki napokon megszokott forgalomhoz. A kocsitenger helyett alig néhány vidéki szekér zörgött végig a főbb utakon. A baromfi piacon, az Obiljyeva (Zápolya) utcában rendes körülmények között végig állnak az árusítók, míg most csak az utca felső végén ácsorgott néhány eladó. Hasonló kép tárult a szemlélő elé a Car Dusanova (Váraljai) utcában is, ahol az árusító asztalok negyedét sem foglalták le a környékbeli termelők.

A kereskedők és iparosok nagy optimizmussal néznek a két új hetipiaci nap elé és reménykednek abban, hogy a vidék hamarosan meg fogja szokni az új rendszert, ami valószínű is. Az első hetipiaci napon ugyan alig bonyolítottak le több üzletet, mint más hétköznapon, ennek azonban — kijelentésük szerint — az is a magyarázata, hogy a

Erdekes terv a lakásinség csökkentéséről.

Jelzálogkölcsonők a háztulajdonosok vagyonára. — A hitel felét házépítésre kell felhasználnia.

— A „Torontál” tudósítójától. —

Beeskerek, nov. 7.

A lakásinség problémája mind fontosabb szerepet kezd betölteni a társadalmi életben, minden államban csaknem felismerték jelentőségét és igyekeznek valamilyen módon megoldást találni. A nyugati országok nagyrésztében sikeresen harcolnak a lakáshiány ellen, sőt sok helyen már nincsenek messze a békeállapotoktól sem. A megoldás egy cél felé tendál — építkeznek. Az állam, a nagytőkésék, a nagy- és kisiparosok, kereskedők és magánosok egyaránt kiveszik részüket az építkezési akcióból, tömeglakásokat, bérpalotákat, családi házakat emelnek és ilyen módon csökkentik a már veszélyes méreteket öltő lakáshiányt.

Az SHS állam több városában folynak kísérletezések, miképpen lehetne lakásokat teremteni. Az állam egyelőre nem építkezik s így ez a feladat a polgárságra hárul, melynek azonban a mindinkább növekedő pénzhiány folytán ugyancsak nincs módjában tökéletesen nélkül építeni.

Egyre-másra készülnek a tervek, melyek módjában lehetne a legsikeresebben megoldani a tökehiány problémáját. Erre nézve most érdekes és mindenképpen figyelmet érdemlő tervet dolgozott ki Bukovác István kereskedő, a háztulajdonosok egyesületének alelnöke. Tervezetét tegnap nyújtotta be Berberszki Gyurica polgármesternek, aki megígérte, hogy azt tanulmányozás tár-

gyává teszi s ha helyesnek találja az eszmét, azon lesz, hogy sikeresen megvalósíthassa.

Bukovác terve szerint a háztulajdonosok házukra jelzálogkölcsonőt vesznek fel, még pedig olesó, hat százalékos kamattal. A hitelt külföldről, például az Egyesült-Államokból szereznék meg, a melyek amugy is állandóan keresnek tőkeelhelyezésre alkalmas terepet. A kölcsonót külföldi valutában folyósítanák, a valuta biztosítása mellett, olyképpen, hogy a felvett pénz értékesítésével arányosan emelkedik a ház értéke is. Az érdekeltség ilyenformán biztosítva látná tőkét és szívesen egyezne bele hosszabb lejáratu hitelbe hat százalékos kamattal. A háztulajdonosok mint hitelgénylők egymás között kötelezőleg úgy egyeznének meg, hogy az igénybe vett hitel ötven százalékát építkezésre fordítják. Ilyen feltétel mellett minden kereskedő, iparos és vállalkozó kész örömmel csatlakozna az akcióhoz, aminek eredménye az építkezés öröndetes fellendülése volna. De nemcsak ezen a téren jelentene régen esedékessé vált változásokat, hanem a pénzügyi életben is erősen befolyásolná, amennyiben leszoritáná, még pedig jelentékeny mértékben a kamatlábat.

A tervhez csak a kormány beleegyezése szükséges és máris megindulhatnak a tárgyalások az illetékes faktorokkal.

Jóváhagyott városi szabályrendelet.

Megérkezett a belügyminisztérium határozata.

A belügyminisztériumtól tegnap leirat érkezett Beeskerekre, amely két városi szabályzat ügyében hozott döntést tartalmazza.

A város rendőrkapitánya még régebben három új szabályzatot szerkesztett, még pedig a rend fenntartásáról és a köztisztaságról, a mulatságok és gyűlések tartásáról és a rendőri bejelentőhivatal átszervezéséről. Ezek közül két szabályrendeletet annak idején letárgyalt a városi közgyűlés és a megyei törvényhatósági bizottság is és jóváhagyásuk után a belügyminisztériumhoz, mint legfelsőbb fórumhoz terjesztették fel.

A belügyminisztérium tegnap döntött a szabályrendeletek ügyében. A rend fenntartásáról és a köztisztaságról szóló szabályrendeletet jóváhagyta, a mulatságokról és gyűlések tartásáról szerkesztett szabályzat megerősítését azonban megtagadta azzal, hogy erre nézve érvényben marad az 1901-ben keltezett magyar kormányrendelet.

A rendőri bejelentőhivatal átszervezéséről szerkesztett szabályrendeletet a legutóbbi megyei közgyűlés tárgyalta le és egyhangulag elfogadta. A szabályrendelet a városi képviselőtestület és a megyei törvényhatósági bizottság döntésével együtt továbbították a belügyminisztériumnak.

Tavasza Amerika dik-tál az európai piacon.

Az agrárállamok is behozatalra szorulnak. — Drága lesz a tengerentúli gabona.

Az idei rossz világtermés új, elkeseredett háborút okozott: a drágaság elleni háborút. Az az ideges-ség, amely egész Európában a gabonatözsdeken mutatkozik, arra mutat, hogy Európa gabonaellátása körül bajok vannak.

Az amerikai gabonatözsdeken a legutóbbi hetekben lemorzsolódtak az árak, minek következtében az összes európai tözsdeken lanyhulás állott be. Egyáltalában az európai piac, amióta Oroszország megszünt a világ gabonakamrája lenni, jelentéktelen, Amerika teljesen uralja a helyzetet és Európának alig van befolyása az áralakulásra. Főleg azóta áll ez, amióta a délamerikai államok is áttértek szemesgabonatermelésre.

Az idei gyenge termés megközeleltéleg sem tudja az európai szükségletet fedezni, minek következtében a helyzet így alakult: Csehszlovákia és Ausztria az aratás után főleg Jugoszláviából vásárolt búzát. Ugyanakkor a magyar kormány is megengedte, hogy a malmok őrlés és kivétel céljából vásároljanak Jugoszláviából gabonát. Árpát igen nagy tételekben Németország, főleg Bajorország kínált. Közben a dinár emelkedett anélkül, hogy a gabonaárak ennek megfelelően estek volna, ennél fogva a jugoszláv áru már nem konveniólt, Németország pedig nemcsak, hogy kénytelen volt beszüntetni a kivitel, sőt kénytelen fedezni magát és így importra szorult.

Csehszlovákia és Ausztria mindezek következtében kénytelen volt szükségletét Magyarországon beszerezni. Minthogy azonban az agrárállamok is csak igen csekély exportra képesek, valószínű, hogy télen, mindenesetre azonban csak a tavasz kezdetén, az exportállamok is amerikai gabonára lesznek szorulva. Ez önmagában véve nem lenne káros, csak attól lehet tartani, hogy a mai newyorki és chikagói jegyzéseket figyelembevéve és a hajófuvar és a kikötőkben a fogyasztópiacig fizetendő vasuti szállítási díjakat hozzászámítva, az amerikai buza igen drága lesz. A magas árakat a fogyasztóközönségnek kell majd megfizetnie, anélkül, hogy ebből az agrárállamok östermelőinek haszna lenne.

TÖZSDE

November 6.

Becgrád. (Zárlat.) London 316-85, Páris 360-60, Newyork 68-90, Genf 1335-60, Milánó 300-65, Prága 205-65, Berlin 15-60, Bécs 0976, Budapest 0913, Brüsszel 2759.

Zürich. (Zárlat.) Berlin 123 és fél, Budapest 68, Newyork 518 és háromnegyed, Milánó 2245, Prága 1547 és fél, Wien 73, Varsó 100, Szófia 382 és ötnyolcad, Bukarest 290, Beográd 755, London 2371, Páris 2765.

Budapest. (Zárlat.) Beográd 1093—1099, dinár 1073—1094, Bukarest 426—430, Milánó 3238—3288, Newyork 75510—75916, Páris 3928—3968, Prága 2249—2281, Bécs 10625—10685.

Az értékpapírpia.

Árak 1000 koronákban — Zárójelben a legutóbbi záró árfolyamok.)

Angol-Magyar	(455)	45
Magyar Áll. Hitel	428	432
Pesti Magy. Keresk.	(1045)	1070
Leszám. és Pénzv.	62	62
Pesti Hazai	(2800)	2900
Hermes váltóüzlet	30	28
Salgótarjáni	(497)	528
Rimamurányi	(122)	126
Egész	(385)	375
Déli cukor	(465)	460
Horvát cukor	(1000)	933

Polgármesteri hivatal Vel. Becskerek
26807—924. szám. LII

Hirdetmény.

Az egészségügyi minisztérium 1924 szeptember 9-én 39777 Zbr. sz. a. következő rendeletet adta ki:

Azon gyógyszerész-gyakornokok, akik az előírt gyakornoki időt honi gyógyszerzetekben töltötték el, a gyógyszerészvizsgát azonban más államban tették le, továbbra is gyógyszerész-gyakornokoknak tekintendők. Amennyiben ilyen egyének gyógyszerész segédei jogokkal élni akarnak, kötelesek magukat a fennálló szabályzatoknak alávetni és a vizsgát azon bizottságnál és városban letenni, amely részükre kijelöltetett.

Velikibecskerek, 1924 október 28.

Berberszki, polgármester.

Télikezttyü, triko, kamásli,

előnyomatott kézimunka szép választékban megérkezett.

1716

Helybeli gabonacég azonnali belépésre ügyes és szakképzett

raktárnokot keres

Ajánlatok fizetés megjelölésével a Torontál kiadóhivatalába küldendők. 2212

Tanulólanysokat

felvesz helybeli nagyobb iparvállalat. Cim a kiadóhivatalban. 2179

Eladó 60 held prima szántóföld,

közvetlen a falu mellett, a kikindai járásban. Érdeklődni lehet Bibió bankigazgatónál, Vel. Kikinda. 2211

Krumenacker István

nyug. vasuti főfelügyelő vállal fuvarlevél felülvizsgálást és vasuti szállításból eredő mindennemű visszkérészeteket (hiányok, sérülések és határidő túllépések).

Vel. Becskerek, Etvesova u. 5.

Beográdi egyetemen kitűnően vizsgázott tanár gimnáziumi tanulóknak (szerbül és magyarul)

ÓRAKAT AD.

Előkészít magánvizsgára is.

OBERTHÜR, Szlovenacska (Nádor) utca 1. sz. (Messinger mellett)

Eladó fűszerüzletberendezés

u. m. fiókos, fiók nélküli állványok és 2 pult.

Ugyanott egy fűthető fürdőkád eladó.

Bővebbet: Vojvode Stepe utca 2773., vágóhíddal szemben, a fűszerüzletben

Red Oil Company**Braća Komlós Velikibecskerek.**

Iroda: Pupinova (Árpád) u. 4. Telefonszám 135.

Ajánl raktárról azonnali szállításra a legolcsóbb napiáron: benzint, petróleumot, gép- s hengerolajokat, kocsikenőcsőt, valódi angol gepsziját, zsákot, ponyvat, zsinaget.

Zsakkölcsönző intézet. Kérjen árajánlatot.

Izvrš. broj 763/924.

2193

Dražbeni oglas.

Potpisani sudski izvršitelj u smislu §. 102. zak. čl. LX. iz 1881 god. objavljuje, da će se na javnoj dražbi usled odluke kr. okružnog suda u Vel. Kikindi broj G 730/3/924. god. u korist ovrhovodičija beogradske firme Agrarna i Industrijska Banka D. D. iz Beograda protiv Nikole M. Heier iz Vel. Bečkereka prodati sledeće pokretnine u ovršnom zapisniku pod stavkom broj 8.10—15, 26, 27, 40—46, 50—62: muški dječni sat, 1 lanac, pristenji, odela, belo rublje, cipele i pokućstvo i t. d., koje su zaplenjene putem obavljene namirne ovrhe za svotu od 100.000 Din i p. p. dana 2. septembra 1924. g. a procenjene su sa 11.286 Din. Na osnovu odluke kr. sreskog suda u Vel. Bečkereku broj Gn 4646/2/924. god. istiće se za izvršenje ove dražbe rok na dan 17. novembra 1924. god. u 9 časova pre podne u Velikom Bečkereku u kući ovršenika za dužnu glavnicu od 100.000 Din i p. p., te se pozivaju svi oni, koji su gorenavedene pokretnine voljni kupiti, da pristupe dražbi. Napominje se, da će se spomenuta pokretnina prodati u smislu §§ 107 i 108. zak. čl. LX. iz 1881. god. uz plaćanje u gotovo onima, koji najvišu cenu ponude, a u slučaju nužde i ispod procene.

Dražba je odredjena u smislu 1. tač. 20. § XLI. zak. čl. od 1908. god. u korist sviju onih ovrhovodičija, uzapitelja i p. edzapitelja, čija uzapćenja su već izvršena, ili čije je izvršenje ovrhe već pravomoćno do datiranja ovog dražbenog oglasa 35., 89. §§ LX. zak. čl. 1881 god. Veliki Bečkerek, 11. oktobra 1924.

Kiš, sudski izvršitelj.

Telefonszám 21. Alapittatott 1846.

Pleitz

Fer. Pál

Veliki Bečkerek, Obilježna (Zapolva) u. 2. sz.

Könyvnyomdája

Thematványok modern kivitelben. Lapkiadás. Nyomatványraktár. Tömöntöde. Könyvkötészet. Ruggyanlabéiyegzőgyártás.

Nyomatott Pleitz Fer. Pálnál Veliki Bečkerek.

Kiadja Pleitz Fer. Pál.